

*„25 років Закарпатському угорському інституту
імені Ференца Ракоці II”*

**ВПЛИВ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ НА РОЗВИТОК
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

III Міжнародна науково-практична конференція

„25 éves a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola”

**A SZÁMVITEL ÉS PÉNZÜGY TUDOMÁNYOK HATÁSA A
GAZDASÁGI FOLYAMATOK FEJLŐDÉSÉRE**

III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia

*The 25th anniversary of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of
Higher Education*

**THE IMPACT OF ACCOUNTING AND FINANCE ON THE
DEVELOPMENT OF ECONOMIC PROCESSES**

III International Scientific and Practical Conference

*м. Берегове
Beregszász
Beregove*

15.06.2022

**Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II**

**ВПЛИВ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ НА РОЗВИТОК
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 25-річчю Закарпатського угорського інституту
імені Ференца Ракоці II

15 червня 2022 р.

Берегове, 2022

Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.).
- Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. - 498с.

Збірник містить тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів» з досліджень впливу обліково-фінансових механізмів на розвиток економічних процесів в умовах дії глобальних чинників.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри обліку і аудиту Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II (протокол №12 від 09.06.2022 р.)

Редакційна колегія:

Черничко С.С., доктор габілітований з гуманітарних наук, професор, ректор ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Бачо Р.Й.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Пойда-Носик Н.Н.**, д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Макарович В.К.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Лоскоріх Г.Л.**, доктор філософії з обліку і оподаткування, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Стойка Н.С.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Потокі Г.Ф.**, старший викладач, координатор кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; **Ковач-Румп Г.Л.**, викладач кафедри обліку і аудиту ЗУІ ім. Ф. Ракоці II.

Відповідальність за зміст і достовірність публікації покладається на авторів наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

A SZÁMVITEL ÉS PÉNZÜGY TUDOMÁNYOK HATÁSA A GAZDASÁGI FOLYAMATOK FEJLŐDÉSÉRE

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola fennállásának 25.
évfordulója alkalmából rendezett III. Nemzetközi Gazdaságtudományi
Konferencia tudományos munkái

2022. június 15.

Beregszász, 2022

A számvitel és pénzügy tudományok hatása a gazdasági folyamatok fejlődésére: III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia tudományos munkái (Beregszász, 2022. június 15.).

A kötet „A számvitel és pénzügy tudományok hatása a gazdasági folyamatok fejlődésére” című III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia tudományos munkáit tartalmazza a számviteli és pénzügyi mechanizmusok, gazdasági folyamatok alakulására gyakorolt hatását kutató tanulmányokból a globális tényezők összefüggésében.

Közzétételre javasolt a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Számvitel és Auditálás tanszék ülésén (2022. június 09-én , jegyzőkönyv száma: 12)

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Cserniczkó István, MTA doktora, rektor, II. RFKMF; **Prof. Dr. Bacsó Róbert**, közgazdaságtudományok nagydoktora, tanszékvezető, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina**, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **dr. Makarovics Viktória**, gazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **dr. Loszkorih Gabriella**, PhD, tanszékvezető helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **dr. Sztojka Natália**, gazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **Pataki Gábor**, adjunktus, koordinátor, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF; **Kovács-Rump Henetta**, oktató, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RFKMF.

A tudományos jelentések készítői felelősek a publikációk tartalmáért és pontosságáért. E kiadványok szerzőinek nézetei nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők nézeteit.

ISBN 978-617-7798-95-7

© A szerzők, 2022
© II. RF KMF, 2022

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian
College of Higher Education**

**THE IMPACT OF ACCOUNTING AND FINANCE ON
THE DEVELOPMENT OF ECONOMIC PROCESSES**

Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference
Dedicated to the 25th Anniversary of Ferenc Rakoczi II Transcarpathian
Hungarian College of Higher Education

June 15, 2022

Berehove, 2022

UDC 336+657 (063)

The III International scientific-practical conference proceedings contains abstracts of the participants on the impact of accounting and financial mechanisms on the development of economic processes in the context of global factors.

The impact of accounting and finance on the development of economic processes: proceedings of the III International Scientific and Practical Conference (Berehove, June 15, 2022).

Recommended for publication at a meeting of the Department of Accounting and Auditing of Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Protocol No 12 of June 9, 2022)

Editorial board:

Chernychko S.S., Habilitated Doctor of Humanities, Professor, Rector of FR II THCHE; **Bacho R. J.**, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Poyda-Nosyk N.N.**, Doctor of Economics, Professor, Professor of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Makarovych V.K.**, Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Loskorikh G.L.**, Doctor of Philosophy in Accounting and Taxation, Deputy Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Stoyka N.S.**, Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Potoky H.F.**, senior lecturer, koordinator at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE; **Kovach-Rump H.L.**, lecturer at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE.

*Responsibility for the content and accuracy of publications rests with the authors of scientific reports.
The views of the authors of publications may not coincide with the views of the editorial board.*

ISBN 978-617-7798-95-7

© **Authors, 2022**
© **FR II THCHE, 2022**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ: СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Амбрус Р.-А. Податкова пільга як один із інструментів системи соціальної сімейної підтримки	34
Бабінська С. Бухгалтерський облік в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій	37
Багрій К. Важливість проведення фінансового аналізу в прийнятті управлінських рішень	39
Байнаї Р. Аналіз факторів, що стимулюють та гальмують цифрову трансформацію системи контролінгу	41
Бандура З. Організаційно-методичні аспекти аудиту зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання	43
Бачо Р., Лоскоріх Г., Перчі О. Інноваційна діяльність в обліку: IT-послуга та IT-проєкт	46
Безверхий К., Бондарець А. Інтегрована звітність як база для проведення економічного аналізу	48
Бондар Л., Гриник О. Виробнича програма: поняття та її особливості формування на сільськогосподарських підприємствах	50
Борбель К. Від балансового розуміння до надійного та реалістичного відображення	53
Борзан А., Кардош Б. Діджитал-методика викладання облікових дисциплін здобувачам освіти	56
Борзан А., Секереш Б. Критичні моменти переходу угорських компаній на МСФЗ	58
Вагнер І., Демко І. Особливості ведення обліку в ОСББ в контексті вимог сучасності	61
Варга А.-І. Стан і перспективні напрями розвитку управління людськими ресурсами в державному секторі	63
Василюк М. Теоретичні аспекти стандартизації вітчизняного бухгалтерського обліку	64
Виклюк М. «Ліберальна податкова реформа» як передумова збереження фіскального потенціалу економіки України в умовах війни	66
Висоцький В., Романькова О. Облік та бухгалтерія до часів Луки Пачолі	68
Вітренко О. Дивергенція облікової науки і практики	70
Волощук Л., Єршова Н. Проблемні аспекти застосування інструментарію аналізу фінансової звітності в оцінці фінансової безпеки підприємства	72
Галицька Я., Мисюк В. Оцінка ефективності фінансового корпоративного контролю підприємства	76

Ганусич В., Шеверя Я. Облік екологічних витрат у туризмі та їх вплив на процес ціноутворення	78
Гірник Ю., Савчук Т. Теоретичні аспекти виплат працівникам	81
Гашпар С., Талмейнер Г., Чеснік З., Зейман З. Прогнозування курсу акцій за допомогою нейронечіткої моделі з використанням фінансово-облікових показників	83
Гнатюк Т., Шкроміда Н. Облікові аспекти використання довгострокових кредитів	84
Головачко В., Головачко В. Етапи оцінки трудового потенціалу підприємства	87
Гордєєва-Герасимова Л., Білова К. Дослідження питання розмежування понять витрати і видатки як об'єктів бухгалтерського обліку у бюджетних установах	91
Гордєєва-Герасимова Л., Кравченко В. Проблеми внесення змін до кошторису бюджетної установи через незаплановані витрати	93
Грабчук І., Грабчук О. Особливості розвитку фінансового моніторингу на сучасному етапі	95
Гринько В. Аналітичне забезпечення управління персоналом підприємства в умовах соціально-орієнтованої економіки	98
Гуцаленко Л., Марчук У. Орендні відносини в умовах воєнного стану	100
Дідик А. Теоретичні засади організації обліку виробничих витрат	103
Дмитренко А. Складова автоматизованої системи обліку облікової політики ПрАТ «Фірма «Полтавпиво»	105
Драгомир Д., Ковальова О. Необхідність процедури дью-ділідженс в сучасному середовищі: підходи, види та сутність	107
Єршова Н., Волощук Л. Бухгалтерський облік як складова конкурентного успіху підприємства в глобальній економіці	112
Йолтуховська О. Методичний аспект внутрішньогосподарського контролю виплат працівникам на підприємстві	114
Калман Б., Лоскоріх Г., Потокі Г. Сучасна кастова система в оподаткуванні	116
Карпачова О. Аудит розкриття інформації у примітках за вимогами МСФЗ	119
Кафка С., Орлова В., Степанюк О. Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів: європейські орієнтири національної професійної освіти бухгалтерів	121
Кережі Д. Аналіз суттєвості інформації в примітках до фінансової звітності для бухгалтерів та аудиторів	124
Кесарчук Г. Удосконалення організації обліку фінансових результатів	125
Кімінчиджи Г. Значимість застосування косорсингу при проведенні внутрішнього контролю бухгалтерського обліку на підприємстві	127
Кімінчиджи Г. Обліково-аналітична оцінка аудиторського ризику: моделювання виявленого ризику шахрайства	131
Кірсанова В., Янковська О. Особливості нефінансової звітності	134

Ковач-Румп Г., Тангл А. Процес упровадження МСФЗ на рівні окремих звітів в Угорщині	137
Ковтуненко Ю., Бабиніна М. Оподаткування бізнесу в умовах воєнного стану	140
Ковтуненко Ю., Самсонова В. Спрощена система оподаткування: нововведення в період воєнного стану	142
Колєватова А. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством	144
Колісниченко Т. Управління ресторанним бізнесом в контексті розвитку інновацій	147
Корнят І., Ревега О. Облік в умовах електронної валідації оплати транспортних послуг	148
Кравченко О. Мотиваційна складова в системі обліку оплати праці в медичних закладах	150
Крігер Ю., Слободяник Ю. Роль соціальних мереж як джерела інформації для отримання аудиторських доказів в аудиті ефективності	152
Кулик В. Розвиток сільськогосподарських підприємств: використання державної підтримки та міжнародної фінансової допомоги	155
Лайчук С., Тарасевич Г. Місце ЄСВ в податковій системі України	158
Легенчук С. Базові облікові поняття та вітчизняна теорія обліку: проблеми та шляхи удосконалення	161
Лоскоріх Г., Бордаш Ф.-В. Фінансова звітність як основне джерело інформації для малого бізнесу: міжнародний аспект	164
Лучик С., Лучик В. Бухгалтерський облік в хмарі: переваги та ризики	166
Макаренко І., Фомінов Р., Пуговкіна Ю. Розкриття клімато-орієнтованої інформації за ціллю сталого розвитку 13: виклики та перспективи для компаній	169
Макарович В., Іжак С. Особливості інноваційних методів оптимізації витрат	170
Макарович В., Вірліч Ш. Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності транспортних підприємств	174
Максименко Д., Ліба Н. Прогнозний аналіз фінансового стану підприємства	175
Максимів Ю. Управлінські та облікові аспекти утилізації офісної техніки як відходів	177
Муравський В., Питель С. Передумови раціонального дистанціювання роботи облікових фахівців в екстрених ситуаціях	178
Нагар П., Таїлор Р.К. Дослідницький кейс з оцінки ефективності на прикладі готельної індустрії Джайпуру (Раджастхан, Індія)	180
Назарова І. Документ як основа обліково-інформаційної системи розрахунків з контрагентами	180
Овсюк Н. Фінансова звітність суб'єктів господарювання в умовах війни	183
Олексіч Ж., Городецька М. Європейський досвід оподаткування доходів фізичних осіб та реалії оподаткування в Україні	186
Орлов І. Вплив процесів цифровізації на ведення бухгалтерського обліку	188

Откаленко О. Облік власного капіталу та фінансових результатів установ державного сектору	191
Пантелєєв В. Природоохоронний та податковий аспекти водного менеджменту за вимогами облікової директиви ЄС	194
Парасій-Вергуненко І., Тихоненко В. Аналіз діяльності підприємств ІТ-сфери в Україні	196
Плаксієнко В. Роль бухгалтерського обліку в «націоналізації» криптовалюти	199
Попівняк Ю. Проблема вибору програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку на малих підприємствах в сучасних умовах господарювання	202
Попова О., Гуцаленко Л. Роль управлінської звітності в економічній безпеці підприємств аграрного бізнесу	203
Проскуріна Н., Мячева К. Основні засоби, що не використовуються під час пандемії: вплив на фінансову звітність	205
Псьота В. Роль обліковців у контексті реалізації завдань сталого розвитку	207
Пуцентейло П. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки	210
Романькова О., Урайчик К. Особливості обліку та аналіз імпорتنих операцій	213
Сабов В., Потокі Г., Іллейш Б.Ч. Дослідження структури капіталу та прибутковості будівельної галузі Угорщини в регіональному порівнянні	218
Сарахман О. Облік й оподаткування благодійної допомоги у зв'язку з воєнним станом	219
Сахно Л. Сучасні проблеми обліку і аудиту біологічних активів	221
Сбехат Ф., Кузуб М. Вплив воєнного стану на бізнес України	224
Селіванова Н. Обґрунтування вибору методу амортизації основних засобів для підприємства міського електротранспорту відповідно до міжнародного досвіду	226
Сливка Я. Бухгалтерський облік необоротних активів: сутність та класифікація	231
Смоквіна Г., Хуат Мінь Тіен. Методи аналізу фінансового стану малого підприємства за даними бухгалтерського балансу	234
Стойка Н. Стратегічно-орієнтована система управління підприємством та її обліково-аналітичне забезпечення	237
Стойка Н., Бейте Д. Підходи до трактування поняття „позиковий капітал”	240
Стойка Н., Маркуш Н. Облік запасів відповідно до НП(С)БО України та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	242
Сук П. Застосування методів амортизації необоротних активів для розподілу витрат майбутніх періодів	245
Тейлор Р.К., Кумар С. Вплив роботизованої автоматизації процесів на роботу супермаркетів	247
Тейлор Р.К., Хан С. Роль роботизованої автоматизації процесів у системі моніторингу відвідуваності та управління продуктивністю в університетах	248

Талмейнер Г., Гашпар С., Земан З. Моделювання звітної діяльності підприємства з виробництва кранів	249
Ткаченко Н. Питання трудових відносин під час воєнного стану в Україні	250
Ткаченко С., Потишняк О., Полякава Є., Ткаченко В. Використання технічних засобів збору, передачі та обробки інформації у сфері бухгалтерського обліку	253
Товт Е., Вереш Г. Деякі особливості церковного функціонування та управління в Угорщині	255
Тютюнник С. Особливості оподаткування імпорту	257
Тютюнник Ю. Основні положення щодо посилення вимог до капіталу банків	260
Фрайман А., Кірсанова В. Формування пропозицій щодо основних складових інтегрованої звітності в Україні	261
Фюреді-Фюлеп Й., Варконіне Югас М. Облік доходів у національних угорських і міжнародних стандартах бухгалтерського обліку	264
Хомин П. «Шедеври» облікової теорії	265
Хорунжак Н. Облік і аналіз в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання	267
Чабанюк О., Максютенко Ю. Коефіцієнт оборотності основних засобів та його вплив на діяльність підприємства	270
Черненко К. Благодійна допомога: облікові аспекти	272
Шацкова Л., Шацков В. Методичний підхід до багатокритеріального аналізу основних засобів	274
Тейлор Р.К., Агуя С. Застосування роботизованої автоматизації процесів у сучасній системі обліку	277
Шкроміда В. Принципи формування системи обліково-аналітичного забезпечення управління репутаційними активами підприємства	278
Шабатин В., Шпакович А., Кузуб М. Звітність і податковий кодекс України як основні елементи в бухгалтерському обліку	280
Шурпенкова Р. Методологічні підходи до проведення реінжинірингу бізнес-процесів підприємства	283
Юрченко О. Облік витрат на релокацію бізнесу в умовах воєнного стану	285
Юрченко О. Особливості організації трудових відносин з працівниками на підприємстві в умовах воєнного стану	289
Яловега Л., Лега О., Прийдак Т. Інструментарій аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток»	291
Ясишена В., Долук А. Удосконалення підходів до класифікації нематеріальних активів	293

СЕКЦІЯ 2

МОДИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ДІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ФАКТОРІВ У КОНТЕКСТІ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЗАВДАНЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Алексєнко М., Стецько М. Організаційно-правові засади діяльності банківської системи в умовах широкомасштабної військової агресії	296
Белін В. Інституція міжнародно фінансової нерівності	298
Варцаба В. Основні аспекти трансформації підходів до формування місцевих бюджетів в умовах воєнного та післявоєнного періоду	300
Вільчинська Н. Вплив інфляційного ризику на функціонування молокопереробної промисловості України	303
Внукова Н. Зміна фінансово-економічних відносин учасників індустрії 4.0 в умовах особливого правового періоду	305
Гаврилко П., Ценклер Н. Основні засади формування фінансового потенціалу підприємства	306
Герасименко А. Вплив недіючих банківських кредитів, наданих у промисловість на окремі показники фінансової стійкості банків	309
Гуляш Є., Гайду Т., Рейзієгерне Дучаї А. Індикатори ESG в управлінських звітах: яка роль фінансових установ?	311
Гура В. Корупція в глобальному світі: причини і наслідки	314
Добрянська Н. Фінансова поведінка домогосподарств з погляду інституціональної теорії	316
Запорожець С. Формування бізнес-стратегій фінансово-кредитних установ в сучасних умовах господарювання	319
Заславська О. Криптовалютний фонд як елемент фінансової оборони України у воєнний час	321
Коваленко Ю. Інвестори на ринку капіталу: сутність та суб'єкти	324
Койбічу В., Кочережченко Р. Інструментарій машинного навчання для прогнозування цін фінансових активів	326
Лека Т. Особливості директ-маркетингу в страхуванні	329
Макарович В., Ганусин А. Надання факторингових послуг банківськими установами	331
Максим Дьєрдьне Надь Т. Аналіз державного боргу на основі довгих часових рядів, тенденцій та прогнозів	333
Манухіна М., Тацій І. Фінансування аграрного сектору в умовах російської агресії	335
Мінкович В., Свадеба В. Українські стартапи: особливості розвитку та шляхи виходу на глобальний ринок	338
Мулеса Е. Соціально відповідальна громада в умовах воєнного стану	341
Нікішина О. Методичний підхід до фінансового моніторингу сталого розвитку секторів національної економіки	343
Олейнікова Л. Необхідність розроблення концепції формування конкурентоспроможної системи оподаткування	346

Пасічник Ю. Бюджетна підтримка переробної плодоовочевої галузі	348
Петканич М.-В., Горкій І., Мінкович В. Вітчизняна система публічних закупівель в період воєнного стану	351
Пойда-Носик Н., Бачо Р. Фінансова безпека страхових компаній в Україні в умовах впливу глобальних чинників	354
Пойда-Носик Н., Чоповдя З. Розвиток індустрії відмивання грошей через вплив цифровізації	357
Пушак Я., Трушкіна Н. Fintech як дієвий інструмент фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах цифрової економіки	359
Руденко М., Гаряга Л. Парадигмальні зміни функціонування фінансових ринків у сучасній економіці	362
Сінг М.К., Шаркезі Г., Сінг С.К., Зейман З. Вплив українсько-російської війни на світову торгівлю та розвиток: емпіричне дослідження	365
Сінг С.К., Шаркезі Г., Сінг М.К. Аналіз європейського сектору фінтех та цифровізації в умовах поточної пандемічної ситуації	367
Семан Й., Божік С., Шювегеш Г. Цифровізація банківського сектору в Угорщині	369
Сисоєнко І., Гарбар М. Аналіз показників санітарних і фітосанітарних заходів світової організації торгівлі	370
Сочка К. Післявоєнне відновлення економіки України: потенційні джерела фінансових ресурсів і напрями їх використання	373
Тимчак М., Тимчак В. Вплив фінансової децентралізації на фінансову спроможність об'єднаних територіальних громад: економіко-правовий аспект	375
Ткаченко Н. Обов'язкова автоцивілка: підходи до тарифного регулювання	378
Ткаченко О. Успішність розвитку фінтеху та обсяги інвестицій: аналітичність поєднання	380
Тригубченко Є. Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в економіці України	383
Філатова Г., Костенко О., Рудиченко А. Суверенні фонди добробуту: прозорість та інкорпорація цілей сталого розвитку	384
Фролов С., Орлов В. Взаємозв'язок фондових ринків світу через призму розвитку ринку капіталів України	386
Фурик І., Варцаба В. Стратегічні пріоритети бюджетної політики на місцях в умовах децентралізації	389
Хуторна М. Ціннісно-орієнтована парадигма концептуалізації фінансової стабільності	391
Шаркезі Г., Сінг М. К., Сінг С. К., Зейман З. Цифрова революція у фінансовому світі: майбутні виклики сучасного зміненого світу	394
Шарма Н., Тейлор Р. К. Нові тенденції електронного банкінгу: роботизована автоматизація процесів	396
Шювегеш Г., Божік С., Семан Й. Статус достатності капіталу та зрілості угорських теплопостачальних компаній	397
Якушева І. Фінансова безпека домогосподарств України	398
Яценко І. Стримуючі та стимулюючі чинники ефективної трансформації інвестиційного сегменту фінансового сектору України	400

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ

Алексєєнко Л., Тулай О. Прикладні аспекти екологічної складової бізнесу в умовах геолокації зеленої економіки	403
Бачо Р. Вплив паливної кризи на економіку України	405
Бойда С. Технології ситуаційного управління персоналом підприємства в умовах мінливості зовнішнього середовища	408
Будякова О. Біоекономіка: інноваційний розвиток економіки в умовах реалізації інтеграційних стратегій	409
Вдовенко Н., Коновалов Р. Механізм регулювання та обліково-аналітичне забезпечення розвитку суб'єктів сільського та рибного господарства	412
Венгер В., Романовська Н., Чижевська М. Напрями інтеграції України до глобальних ланцюгів доданої вартості	414
Грабар М. Зростання ролі цифрової трансформації туризму в контексті впливу COVID-19	417
Григорук П., Валькова О. Оцінювання інвестиційної привабливості Хмельницької області за методом головних компонентів	418
Григорук П., Григорук С. Математична модель інтегрального оцінювання інвестиційної привабливості регіонів	421
Григорук П., Хрущ Н. Інвестиційна привабливість регіону як об'єкт моделювання	423
Диха М. Інноваційність як складова у системі забезпечення сталого розвитку країни	426
Дієспера І. Економічний розвиток підприємств: сутність та планування	429
Живко З., Мігус І., Родченко С. Економічна безпека підприємств: ключові аспекти	431
Жігмонд Т., Махова Р. Роль емоційного інтелекту в управлінні МСП	433
Завербний А. Сучасні проблеми і можливості розвитку відновлювальної енергетики України за євроінтеграційних умов	435
Калайтан Т., Гримак О., Кушнір Л. Міжнародний туризм: до і після COVID-19	437
Кіш Є., Барта Р.-Л. Написання концепції туристичного кластеру в Берегові	441
Коваль С. Державно-приватне партнерство як інструмент інноваційного розвитку закладів охорони здоров'я	443
Колодійчук А., Лалакулич М. Механізм формування державної інноваційної політики трансферу технологій	446
Козмо-Товт К. Інноваційний спосіб постачання нової робочої сили - дуальне навчання з економіки та бізнесу	449
Кумар К. Розвиток економічних процесів, пов'язаних із використанням сонячної енергії	451

Лаговська Т. Роль Агенцій розвитку в умовах реалізації інтеграційних стратегій децентралізованого бюджетування	452
Морохович В., Морохович Б. Інноваційні технології як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства готельного господарства	454
Нежива М. Ринкові експерименти: змова і конкурентна ціна	456
Нодь З. Систематичний огляд: принципи та кроки	459
Огородник В., Котик А. Консенсусна композиція синергії субстанціональних учасників соціально-економічного розвитку	459
Парек Р., Тейлор Р. К. Роботизована автоматизація процесів у сучасному транспортному секторі	461
Потокі Г., Бачо Р. Стратегічно можливі напрями економічного розвитку територіальних громад Закарпатської області (на прикладі Косонської ТГ)	462
Реслер М. Вплив бізнесу на економіку в період війни	463
Сас Л., Балінт Ч., Чала Д., Чікі О., Нодь Балінт Ж., Рац В.Г. Економічні дослідження та візуалізація даних, які служать суспільству: проєкт «COVID-19: моніторинг економічного впливу в Румунії»	465
Сало І. Формування місткості продовольчого ринку в Україні	468
Сотакова К. Управління мотивацією людського капіталу в компанії на основі знань про потреби	470
Шривастава Р. Спектр туристичної аналітики на основі громади, що стосується промисловості Чіканкарі, Лакхнау, Індія	472
Шривастава Р.К. Індійські інтегровані системи органічного землеробства: концепція, приклади та історії успіху	472
Тейлор Р. К., Хатрі С. Цифровізація транспорту: переваги та перспективні виклики	474
Череп А., Воронкова В. Концептуалізація системного аналізу нових бізнес-моделей	475
Череп О., Дашко І. Принципи та правове забезпечення цифровізації економіки України	478
Черкасова С. Складові сталого розвитку підприємств як основа забезпечення їх економічної безпеки в умовах інноваційних змін	480
Черленяк І. Виклики деградації інноваційного потенціалу галузей національного господарства України	483
Чубарь О. Потенціал територіальної громади: сутність і підходи до класифікації	485
Юринець З., Юринець Р. Соціально-психологічний клімат молодіжних стратап-команд в умовах інноваційного розвитку	488
Вітейз-Дургула Ю., Потокі Л. Інновації в галузі охорони здоров'я	490
Сабоне Берта О., Барабашне карпаті Д., Оросне Ілсік Б., Нодь А. "Куди далі? Який шлях обрати?" - досвід цифрової освіти на прикладі області Саболч-Сатмар-Берег	491
Севлеш-Товт А. Виникнення та управління негативними наслідками туризму в угорських національних парках	493

TARTALOM

1.SZEKCIÓ.

A SZÁMVITEL, ELEMZÉS, KÖNYVVIZSGÁLAT, ADÓZÁS ÉS PÉNZÜGYI MONITORING AKTUÁLIS KÉRDÉSEI: HELYZET ÉS FEJLŐDÉSI TRENDEK

Ambrus R.-A. Adókedvezmény, mint a családtámogatási rendszer egyik eszköze	34
Babinszka Sz. Számvitel a modern információs technológiák bevezetésének körülményei között	37
Bahrij K. A pénzügyi elemzés jelentősége a vezetői döntésekben	39
Bajnai P. Kontrolling terület digitális átalakulását ösztönző és hátráltató tényezők vizsgálata	41
Bandura Z. A gazdálkodó szervezetek külgazdasági tevékenysége auditálásának szervezeti és módszertani vonatkozásai	43
Bacsó R., Loszkorih G., Pércsi O. Innovatív tevékenység a számvitelben: IT-szolgáltatás és IT-projekt	46
Bezverkhij K., Bondarec A. Integrált jelentéskészítés a gazdasági elemzés alapjaként	48
Bondar L., Hrinik O. Termelési program, annak fogalma és jellemzői a mezőgazdasági vállalkozásoknál	50
Borbély K. A mérlegvilágosságtól a megbízható és valós képig	53
Borzán A., Kardos B. A digitális módszerekkel támogatott számvitel tanítás hallgatói minősítése	56
Borzán A., Szekeres B. A Magyarországi vállalatok IFRS áttérésének kritikus pontjai	58
Vahner I., Demko I. Társasházi könyvelés jellemzői a korszerű követelmények tükrében	61
Varga A.-I. Az emberi erőforrás menedzsment helyzete és fejlesztési irányai a közszférában	63
Vasziljuk M. A hazai számvitel szabványosításának elméleti vonatkozásai	64
Vikljuk M. „Liberális adóreform”, mint az ukrán gazdaság fiskális potenciáljának megőrzésének előfeltétele a háború ideje alatt	66
Viszockij V., Romanykova O. Számvitel és könyvelés Luca Pacioli kora előtt	68
Vitrenkó O. Különbségek a számvittudományban és a gyakorlatban	70
Voloshuk L., Jersova N. A pénzügyi kimutatások elemzésére szolgáló eszközök használatának problémás vonatkozásai a vállalkozás pénzügyi biztonságának felmérése során	72
Hálicka Já., Miszjuk V. A vállalkozás pénzügyi menedzsment hatékonyságának értékelése	76
Hanuszics V., Severja Já. Környezeti költségek számvitele a turizmusban és azok árképzésre gyakorolt hatása	78

Hirnik Ju., Szávcsuk T. A munkavállalói juttatások elméleti vonatkozásai	81
Gáspár S., Thalmeiner G., Csesznik Z., Zéman Z. Részvényár előrejelzés neuro-fuzzy modell alkalmazásával, pénzügyi-számviteli mutatószámok felhasználásával	83
Hnátjuk T., Skromida N. A hosszú lejáratú hitelek igénybevételének számviteli szempontjai	84
Holovácskó V., Holovácskó V. A vállalkozás munkaerő-potenciálja felmérésének szakaszai	87
Horgyjejeva-Heraszimova L., Bilova K. A költségvetési intézményekben történő kutatás a költségek és a kiadások, mint a számvitel tárgyai közötti különbségtételről	91
Horgyjejeva-Heraszimova L., Krávcsenkó V. A költségvetési intézmény költségvetésének módosításával kapcsolatos problémák a nem tervezett kiadások miatt	93
Hrabcsuk I., Hrabcsuk O. A pénzügyi monitoring fejlődésének jellemzői a modern szakaszban	95
Hrinykó V. A vállalati személyzeti menedzsment elemző támogatása egy társadalmi orientációjú gazdaságban	98
Hucálenkó L., Márcsuk U. Bérleti viszonyok a hadiállapotban	100
Didik A. A termelési költségek számvitelének elméleti elvei	103
Dmitrenkó A. A Poltavpivo Zrt. automatizált számviteli politikájának számviteli rendszerelemei	105
Drahomir D., Kovaljova O. A «due diligence» szükségessége a modern környezetben: megközelítések, típusok és tartalom	107
Jersova N., Voloshuk L. A számvitel, mint a vállalkozás versenysikerének összetevője a világgazdaságban	112
Joltukhovszka O. A vállalkozás alkalmazottai részére történő kifizetések belső ellenőrzésének módszertana	114
Kálmán B., Loszkorih G., Pataki G. Modern kasztrendszer az adózásban	116
Karpacsova O. Az IFRS megjegyzéseiben szereplő közzétételek könyvvizsgálata	119
Kafka Sz., Orlova V., Sztepanyuk O. A könyvelők képzésének nemzetközi szabványai: Európai iránymutatások a könyvelők nemzeti szakmai képzéséhez	121
Kerezi D. A kiegészítő mellékletben szereplő információk fontosságának vizsgálata a könyvelők és könyvvizsgálók esetében	124
Keszarczuk H. A pénzügyi eredmények számvitelének szervezeti fejlesztése	125
Kimincszindzi H. A cosourcing jelentősége a vállalkozás számvitelének belső ellenőrzése során	127
Kimincszindzi H. A könyvvizsgálati kockázat számviteli és analitikus felmérése: az azonosított csalási kockázat modellezése	131
Kirszanova V., Jankovszka O. A nem pénzügyi jelentéstétel sajátosságai	134
Kovács-Rump H., Tangl A. Az IFRS-ek bevezetésének folyamata az egyedi beszámolók szintjén Magyarországon	137
Kovtunenkö Ju., Babinina M. Vállalkozások megadóztatása hadiállapotban	140

Kovtunenkö Ju., Szamszonova V. Egyszerűsített adózási rendszer: újítások a hadiállapot idején	142
Kolevatova A. A vevőkövetelés elszámolásának szervezési és módszertani akadályai a vállalatirányítási rendszerben	144
Kolisznicsenkó T. Éttermi üzletvezetés az innovatív fejlesztés keretében	147
Kornyát I., Reveha O. Számvitel a szállítási szolgáltatások kifizetésének elektronikus érvényesítése	148
Kravcsenkó O. Motivációs összetevő az egészségügyi intézmények javadalmazási rendszerében	150
Kriher Ju., Szlabagyanik Ju. A közösségi hálózatok információforrás szerepe az ellenőrzési bizonyítékok megszerzésében a teljesítmény-auditálás során	152
Kulik V. Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése: állami támogatások és nemzetközi adományok felhasználása	155
Lajcsuk Sz., Taraszevics G. Az Egységes szociális járulék helye Ukrajna adórendszerében	158
Lehencsuk Sz. Számviteli alapfogalmak és hazai számviteli elmélet: problémák és fejlesztési módok	161
Loszkorih G., Bordás F.-V. A pénzügyi beszámoló, mint a kisvállalkozások fő információforrása: nemzetközi szempont	164
Lucsik Sz., Lucsik V. Felhőalapú könyvelés: előnyök és kockázatok	166
Makarenko I., Fominov R., Pugovkina Yu. A fenntartható fejlődés 13 célja szerinti klímaközpontú információk közzététele: kihívások és kilátások a vállalatok számára	169
Makarovics V., Izsák Sz. Az innovatív költségoptimalizálási módszerek sajátosságai	170
Makarovics V., Virlics S. A közlekedési vállalkozások pénzügyi eredményei elszámolásának fejlesztése	174
Makszimenko D., Liba N. A vállalkozás pénzügyi helyzetének előrejelzési elemzése	175
Maximiv Yu. Az irodai berendezések hulladékként történő megsemmisítésének irányítási és számviteli vonatkozásai	177
Muravszkij V., Pitel Sz. A számviteli szakemberek munkájának racionális távolságtartásának előfeltételei vészhelyzetekben	178
Nagar P., Tailor R.K. Kutatási folyamat a teljesítményértékelésről a dzsaipuri szállodaipar példáján (Rajasthan, India)	180
Nazarova I. Dokumentum, mint a partnerekkel történő elszámolások számviteli és információs rendszerének alapja	180
Ovszyuk N. Gazdasági szervezetek pénzügyi kimutatásai a háború idején	183
Oleksics Zs., Horodetszka M. Az egyéni jövedelemadóztatás európai tapasztalatai és az ukrajnai adóztatás valósága	186
Orlov I. A digitalizálási folyamatok hatása a számvitelre	188
Otkalenko O. Az állami szektoru intézmények saját tőkéjének és pénzügyi eredményeinek elszámolása	191
Pantelejev V. A vízgazdálkodás környezetvédelmi és adózási vonatkozásai az EU számviteli irányelve szerint	194

Paraszij-Vergunenko I., Tikhonenko V. Az ukrajnai IT-vállalkozások tevékenységének elemzése	196
Plakszienko V. A számvitel szerepe a kriptovaluta „államosításában”.	199
Popivnyak Yu. A kisvállalkozások számviteli szoftverének kiválasztásának problémája modern üzleti körülmények között	202
Popova O., Gutszalenko L. A vezetői beszámolók szerepe az agrárvállalkozások gazdasági biztonságában	203
Proszkurina N., Mjácseva K. Világjárvány idején nem használt befektetett eszközök: hatás a pénzügyi kimutatásokra	205
Pszyota V. A könyvelők szerepe a feladatok teljesítésében	207
Pucenteilo P. A számviteli fejlődés fő vektorai a digitális gazdaságban	210
Romanykova O., Urajcsik K. Az importügyletek számvitelének és elemzésének jellemzői	213
Szabó B., Pataki L., Illés B. Cs. Tőkeszerkezet és jövedelmezőség vizsgálata az építőiparban Magyarországon regionális összehasonlításban	218
Szarahman O. A hadiállapothoz kapcsolódó jótékonyági segélyek számvitele és adózása	219
Szakhno L. A biológiai eszközök számvitelének és ellenőrzésének aktuális kérdései	221
Szbehat F., Kuzub M. A hadiállapot hatása az ukrán üzleti életre	224
Szelivanova N. A városi elektromos közlekedési vállalat tárgyieszköz-leírási módszere választásának megalapozása nemzetközi tapasztalatok alapján	226
Szlivka Ja. Befektetett eszközök számvitele: lényeg és besorolás	231
Szmokvina G., Huat Min Tien Kisvállalkozás mérleg szerinti pénzügyi helyzetének elemzési módszerei	234
Sztojka N. Stratégiaileg orientált vállalatirányítási rendszer és annak számviteli és elemzési támogatása	237
Sztoyka N., Böjte D. A „kölcöntőke” fogalma értelmezésének megközelítései	240
Sztojka N., Márkus N. Készletek számvitele Ukrajna nemzeti számviteli standardjai és a nemzetközi számviteli standardok alapján	242
Szuk P. Befektetett eszközök értékcsökkenési módszereinek alkalmazása a jövőbeli költségek elosztására	245
Tailor R. K., Kumar S. A robotizált folyamatautomatizálás hatása a szupermarketekben	247
Tailor R. K., Khan S. Az RPA szerepe a jelenléti monitoring rendszerben és a teljesítménymenedzsmentben az egyetemeken	248
Thalmeine G., Gáspár S., Zéman Z. Darugyártó szervezet jelentési tevékenységének modellezése	249
Tkacsenkó N. A munkaügyi kapcsolatok kérdései a hadiállapot idején Ukrajnában	250
Tkacsenkó Sz., Potisnyak O., Poliakova Ye., Tkacsenko V. Az információgyűjtés, -továbbítás és -feldolgozás technikai eszközeinek alkalmazása a számvitel területén	253
Tóth E., Vörös G. Az egyházi működés és gazdálkodás néhány sajátossága Magyarországon	255

Tyutyunnik Sz. Az importadózási jellemzői	257
Tyutyunnik Ju. A bankok tőkekövetelményeinek megerősítésére vonatkozó főbb rendelkezések	260
Freiman A., Kirszánova V. Javaslatok megfogalmazása az integrált beszámoló fő összetevőiről Ukrajnában	261
Füredi-Fülöp J., Várkonyiné Juhász M. Bevétel elszámolás a magyar nemzeti és a nemzetközi számviteli szabályozásban	264
Homin P. A számvitelelmélet „remekművei”	265
Horunzsák N. Számvitel és elemzés a gazdasági egységek vezetésében	267
Csabanyuk O., Makszyutenkó Yu. A tárgyi eszközök forgalmi aránya és hatása a vállalkozás tevékenységére	270
Csernenkó K. Jótékonyági segítségnyújtás: számviteli szempontok	272
Sackova L., Sackov V. Befektetett eszközök többszempon্তু elemzésének módszertani megközelítése	274
Tailor R. K., Ahuja S. A robotizált folyamatautomatizálás alkalmazása a modern számviteli rendszerben	277
Skromida V. A számviteli és az elemzési támogatási rendszer kialakításának elvei a vállalkozás reputációs eszközeinek kezeléséhez	278
Sabatin V., Spakovics A., Kuzub M. A beszámolók és Ukrajna adótörvénykönyve, mint a számvitel fő elemei	280
Surpenkova R. Módszertani megközelítések a vállalat üzleti folyamatainak újratervezéséhez	283
Jurcsenkó O. Vállalkozások áthelyezésének számvitele a hadiállapot alatt	285
Jurcsenkó O. A vállalkozások alkalmazottaival való munkaügyi kapcsolatok megszervezésének jellemzői a hadiállapot alatt	289
Jalovega L., Lega O., Prijdák T. Költség-volumen-nyereség kapcsolatalemzési eszköztár	291
Jaszisena V., Dolyuk A. Az immateriális javak osztályozási módszereinek fejlesztése	293

2. SEKCIÓ.

A PÉNZÜGYI KAPCSOLATOK DINAMIZÁLÁSA A GLOBÁLIS TÉNYEZŐK ÖSSZEFÜGGÉSÉBEN, A FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSI FELADATOK INTENZÍVEBBÉ TÉTELÉNEK KERETÉBEN

Alekszejenkó M., Szteckó M. A bankrendszer szervezeti és jogi működésének alapjai a nagyszabású katonai agresszió ideje alatt	296
Belin V. A nemzetközi pénzügyi egyenlőtlenség intézménye	298
Varcaba V. A helyi költségvetések átalakítására vonatkozó irányelvváltozások legfőbb szempontjai a háborús és a háború utáni időszakban	300
Vilycsinszka N. Az inflációs kockázat hatása Ukrajna tejiparának működésére	303
Vnukova N. Az ipar 4.0 szereplők gazdasági és pénzügyi kapcsolatainak változása a különleges jogi szabályozás idejében	305
Gavrilkó P., Cenkler N. A vállalati pénzügyi potenciál kialakításának alapelvei	306

Geraszimenkó A. Az iparnak nyújtott nemteljesítő bankhitelek hatása a bankok pénzügyi stabilitásának egyes mutatóira	309
Gulyás É., Hajdu T., Reizingerné Ducsai A. ESG indikátorok a fenntarthatósági jelentésekben – mi lehet a szerepük a pénzügyi intézményeknek?	311
Hura V. Korrupció a globális világban: okok és következmények	314
Dobryánszka N. A háztartások pénzügyi magatartása intézményelméleti szempontból	316
Zaporozsec Sz. Pénzintézetek üzleti stratégiáinak kialakítása modern üzleti körülmények között	319
Zaszlávszka O. Kripto valuta alap, mint Ukrajna pénzügyi védelmének eleme a háború idején	321
Kovalenko J. Befektetők a tőkepiacon: lényege és szereplői	324
Kojbicsu V., Kocserezszenkó R. Gépies tanulási eszközök használata pénzügyi eszközök értékének előrejelzésében	326
Lyeka T. A direkt-marketing jellemzői a biztosításban	329
Makarovics V., Hanuszin A. A bankintézetek általi faktoring szolgáltatások nyújtása	331
Makszim Györgyné Nagy T. Az államadósság elemzése hosszú idősorok alapján, trendek és előrejelzések	333
Manuhina M., Tacij I. A mezőgazdasági szektor finanszírozása az orosz agresszió idejében	335
Minkovics V., Szvadeba V. Ukrán startupok: a fejlődésük jellemzői és a globális piacra jutásuk lehetőségei	338
Mulesza E. Társadalmilag felelős kistérség a hadiállapot idejében	341
Nyikisina O. Nemzetgazdasági ágazatok fenntartható fejlődésének pénzügyi monitoringjának módszertani megközelítése	343
Olejnyikova L. A versenyképes adórendszer kialakításának koncepcionális alapjai	346
Pászicsnik J. A gyümölcs- és zöldségfeldolgozó ipar költségvetési támogatása	348
Petkánics M.-V., Horkij I., Minkovics V. A közbeszerzések hazai rendszere a hadiállapot ideje alatt	351
Pojda-Noszik N., Bacsó R. A globális tényezők hatása az ukrajnai biztosítási vállalkozások pénzügyi biztonságára	354
Pojda-Noszik N., Csapógya Z. A pénzmosó ipar fejlődése a digitalizáció eredményeként	357
Pusák J., Truskina N. A fintech mint a gazdasági egységek pénzügyi biztonságának hatékony eszköze a digitális gazdaságban	359
Rudenkó M., Garjaga L. Paradigmatikus változások a pénzügyi piacok működésében a jelenkori gazdaságban	362
Singh M.K., Sárközy H., Singh S. K., Zéman Z. Az ukrán-orosz háború hatása a globális kereskedelemre és fejlődésre: empirikus tanulmány	365
Singh S. K., Sárközy H., Singh M. K. Az európai fintech és digitalizációs szektor elemzése a jelenlegi pandémiás helyzetben	367
Szemán J., Bozsik S., Süveges G. A bankszektor digitalizálása Magyarországon	369

Sziszojenkó I., Harbár M. A Világkereskedelmi Szervezet egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések mutatóinak elemzése	370
Szocska K. Ukrajna háború utáni gazdasági fellendülése: a pénzügyi források lehetséges forrásai és felhasználásuk irányai	373
Timcsák M., Timcsák V. A pénzügyi decentralizáció hatása a kistérségek pénzügyi kapacitására: gazdasági és jogi vonatkozások	375
Tkacsenkó N. Kötelező gépjármű felelősségbiztosítás: megközelítések a tarifaszabályozás kapcsán	378
Tkacsenkó O. A fintech fejlesztés sikere és a beruházások volumene: analitikus egységesítés	380
Trigubcsenkó J. A befektetői tevékenység jelenkori problémái az ukrán gazdaságban	383
Filátova H., Kosztenkó O., Rudicsenkó A. Szuverén vagyonalapok: átláthatóság és fenntartható fejlődési célok összeegyeztetése	384
Frolov Sz., Orlov V. A nemzetközi részvénytőkepiac kapcsolata Ukrajna tőkepiacának fejlődésén keresztül	386
Furik I., Varcaba V. A fiskális politika stratégiai prioritásai helyben a decentralizációs folyamatok ideje alatt	389
Khutorna M. Értékorientált paradigma a pénzügyi stabilitás fogalmának meghatározásához	391
Sárközy H., Singh M.K., Singh S. K., Zéman Z. Digitalizációs fordulat a pénzügyi világban, megváltozott világunk jövőbeli kihívásai	394
Sharma N., Tailor R.K. Új trendek az e-bankban: robotizált folyamatautomatizálás	396
Süveges G., Bozsik S., Szemán J. A magyar távhőszolgáltató társaságok tőkeemfelelési és lejáratil megfeleléségi státusza	397
Jakuseva I. Az ukrán háztartások pénzügyi biztonsága	398
Jacenkó I. Az ukrán pénzügyi szektor befektetési szegmensének hatékony átalakítását korlátozó és ösztönző tényezők	400

3. SZEKCIÓ.

INNOVATÍV GAZDASÁGFEJLESZTÉS AZ INTEGRÁCIÓS STRATÉGIÁK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN

Alekszejenkó L., Tulai O. Az üzleti élet ökológiai összetevőjének alkalmazott szempontjai a zöld gazdaság földrajzi elhelyezkedése szempontjából	403
Bacsó R. Üzemanyagválság hatása Ukrajna gazdaságára	405
Bojda Sz. A vállalkozás szituációs személyzeti menedzsmentjének technológiai a külső környezet változékonyságainak körülményei között	408
Bugyakova A. Bioökonómia: a gazdaság innovatív fejlesztése az integrációs stratégiák megvalósításának körülményei között	409
Vdovenka N., Konovalov R. Szabályozási mechanizmus és számviteli-analitikai támogatás a mezőgazdasági és halászati szervezetek fejlesztéséhez	412
Venher V., Romanovszka N., Csizsevcska M. Ukrajna integrációjának irányzatai a globális értékláncokba.	414

Hrabar M. A turizmus digitális átalakulásának növekvő szerepe a COVID-19 hatásának összefüggésében	417
Hrihoruk P., Valkova A. Hmelnickij régió befektetési vonzerejének értékelése főkomponens módszerrel	418
Hrigoruk P., Hrigoruk Sz. A régiók befektetési vonzerejének integrált értékelésének matematikai modellje	421
Hrihoruk P., Hruscs N. A régió befektetési vonzereje, mint a modellezés tárgya	423
Diha M. Az innováció, mint összetevő az ország fenntartható fejlődését biztosító rendszerben	426
Dijeszperova I. A vállalkozások gazdasági fejlesztése: lényeg és tervezés	429
Zsivko Z., Mihus I., Rodcsenkó S. A vállalkozások gazdasági biztonsága: kulcsfontosságú szempontok	431
Zsigmond T., Machová R. Az érzelmi intelligencia szerepe a kkv-k menedzsmentjében	433
Zaverbnij A. A megújuló energiaforrások fejlesztésének korszerű problémái és lehetőségei az európai integrációs feltételek mellett Ukrajnában	435
Kalajtan T., Hrimák O., Kusnyír L. Nemzetközi turizmus: a COVID-19 előtt és után	437
Kiss É., Barta R.-L. Turisztikai klaszter koncepciójának leírása Beregszászban	441
Kovaly Sz. Köz- és magánszféra közötti partnerség, mint az egészségügyi intézmények innovatív fejlesztésének eszköze	443
Kologyijcsuk A., Lalakulics M. A technológiatranszfer állami innovációs politikájának kialakulási mechanizmusa	446
Kozma-Tóth K. Innovatív módja az új munkaerő ellátásának – duális közgazdasági és üzleti tanulmányok képzés	449
Kumar K. Napenergiát hasznosító gazdasági folyamatok fejlesztése	451
Lahovszka T. A fejlesztési ügynökségek szerepe a decentralizált költségvetés integrációs stratégiáinak megvalósításában	452
Morohovics V., Morohovics B. Innovatív technológiák, mint a szállodaiiparban tevékenykedő vállalatok hatékonyságát javító tényezők	454
Nezsiva M. Piaci kísérletek: összeesküvés és versenyképes ár	456
Nagy Z. A szisztematikus áttekintés: alapelvek és lépések	459
Ohorodnik V., Kotik A. Konszenzus alapon működő szinergia hatás a meghatározó gazdasági résztvevők társadalmi-gazdasági fejlődésére	459
Pareek R., Tailor R.K. Robotfolyamatok automatizálása a modern közlekedési szektorban	461
Pataki G., Bacsó R. A kárpátaljai kistérségek gazdaságfejlesztési stratégiájának lehetséges irányai, kiemelten a Mezőkasszonyi Kistérség példáján	462
Reszler M. Az üzleti élet hatása a gazdaságra a háború alatt	463
Szász L., Bálint Cs., Csala D., Csíki O., Nagy Bálint Zs., Rácz B.G. Gazdaságkutató és adatvizualizáció a társadalom számára: a „COVID-19: ROMÁNIA GAZDASÁGI IMPACT MONITOR” projekt	465
Szalo I. Élelmiszerpiaci kapacitás kialakítása Ukrajnában	468

Sotáková K. A humántőke-motiváció menedzselése a vállalatnál az igények ismeretére alapozva	470
Srivasztava P. A Chikankari (Lucknow, India) iparhoz kapcsolódó közösségi alapú turisztikai elemzések spektruma	472
Srivasztava P. K. Indiai integrált biogazdálkodási rendszerek: koncepció, példák és sikertörténetek	472
Tailor R.K., Hatri S. A közlekedés digitalizálása: az előttünk álló előnyök és kihívások	474
Cserep A., Voronkova V. Új üzleti modellek rendszeranalízisének konceptualizálása	475
Cserep A., Dasko I. Az ukrán gazdaság digitalizálásának elvei és jogi támogatása	478
Cserkaszova Sz. A vállalkozások fenntartható fejlődésének összetevői, mint a gazdasági biztonságuk biztosításának alapjai, az innovációs változások feltételei mellett	480
Cserlenyák I. A degradáció kihívásai a nemzetgazdasági ágazatok innovációs potenciálját illetően Ukrajnában	483
Csubár A. A kistérségek potenciálja: lényeg és osztályozási megközelítések	485
Yurinec Z., Yurinec R. Szociálpszichológiai légkör az ifjúsági start-up csapatokban az innovatív fejlesztés feltételei mellett	488
Vitéz-Durgula Ju., Pataki L. Innováció az egészségipar területén	490
Szabóné Berta O., Barabásné Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B., Nagy A. „Merre tovább, melyik úton?” A digitális oktatás tapasztalatai SZabolcs-Szatmár-Bereg megyében	491
Szöllős-Tóth A. A Turizmus negatív hatásainak megjelenése és kezelése magyarországi nemzeti parkokban	493

CONTENT

SECTION 1

CURRENT ISSUES OF ACCOUNTING, ANALYSIS, AUDIT, TAXATION AND FINANCIAL MONITORING: STATE AND TRENDS OF DEVELOPMENT

Ambrus R.-A. Tax relief as one of the tools of the social family support system	34
Babinska C. Accounting in conditions of implementation the recent information technologies	37
Bagriy K. The importance of financial analysis in management decisions	39
Bajnai P. Analysis of factors that stimulate and inhibit the digital transformation of the controlling system	41
Bandura Z. Organizational and methodological aspects of auditing the foreign economic activity of economic entities	43
Bacho R., Loskorikh G., Perchi O. Innovative activity in accounting: IT service and IT project	46
Bezverkhy K., Bondarets A. Integrated reporting as a basis for economic analysis	48
Bondar L., Hrynyk O. Production program: the concept and its features of formation in agricultural enterprises	50
Borbél K. From balance understanding to reliable and realistic reflection	53
Borzan A., Kardosh B. Digital-method of teaching accounting disciplines to students	56
Borzan A., Sekeres B. Critical moments of the transition of Hungarian companies to IFRS	58
Wagner I., Demko I. Features of accounting in the association of apartment building co-owners (OSBB) in the context of modern requirements	61
Varga A.-I. The state and perspective directions of human resources management development in the public sector	63
Vasyliuk M. Theoretical aspects of domestic accounting standardization	64
Vyklyuk M. "Liberal tax reform" as a prerequisite for preserving the fiscal potential of Ukraine's economy during the war	66
Vysotsky V., Romankova O. Accounting and bookkeeping before the time of Luca Pacioli	68
Vitrenko O. Divergence of accounting science and practice	70
Voloshchuk L., Ershova N. The tools of financial reporting analysis in financial safety estimation of the enterprise: problematic aspects of application	72
Halytska Ya., Mysyuk V. Financial corporate control performance estimation of the enterprise	76
Ganusych V., Sheverya Ya. Accounting for environmental costs in tourism and their impact on the pricing process	78

Gaspar S., Talmeiner G., Chesnik Z., Zeiman Z. Forecasting the share price using a fuzzy model with financial and accounting indicators	81
Girnyk Yu., Savchuk T. Theoretical aspects of employee benefits	83
Hnatyuk T., Shkromyda N. Accounting aspects of long-term loans	84
Golovachko V., Golovachko V. Stages of assessment of labor potential of the enterprise	87
Gordeeva-Gerasymova L., Bilova K. Delimitation study of expenditures and expenses as objects of accounting in budgetary institutions	91
Gordeeva-Gerasymova L., Kravchenko V. Problems of making changes to the budget of state institution due to unplanned expenses	93
Grabchuk I., Grabchuk O. Features of the development of financial monitoring processes at the present stage	95
Grynko V. Analytical support of enterprise personnel management in a socially oriented economy	98
Gutsalenko L., Marchuk U. Lease relations in martial law	100
Didyk A. Theoretical principles of accounting for production costs	103
Dmytrenko A. The automated accounting system component of the accounting policy of PJSC "Firm "Poltavpivo"	105
Drahomyr D., Kovalova O. The need for due diligence in the modern environment: approaches, types and essence	107
Yershova N., Voloshchuk L. Accounting as a component of enterprise competitive success in the global economy	112
Yoltukhovska O. Methodical aspect of internal control of employee benefits at the enterprise	114
Kálmán B., Loskorikh G., Pataki G. Modern caste system in taxation	116
Karpachova O. Audit of information disclosure in the notes to the financial statements in accordance with IFRS	119
Kafka S., Orlova V., Stepaniuk O. International Education Standards for Professional Accountants: European guidelines for National professional accountancy education	121
Kereszi D. Checking the importance of information in the notes to the financial statements for accountants and auditors	124
Kesarchuk G. Improving the organization of accounting for financial results	125
Kiminchydzhy H. The importance of co-sourcing appliance under conducting of internal accounting control at the enterprise	127
Kiminchydzhy H. Accounting and analytical assessment of audit risk: modeling the identified fraud risk	131
Kirsanova V., Yankovska O. Features of non-financial reporting	134
Kovach-Rump H., Tangl A. The process of implementing IFRS at the level of individual reports in Hungary	137
Kovtunenکو Yu., Babynina M. Taxation of business during martial law	140
Kovtunenکو Yu., Samsonova V. Simplified taxation system: innovations during martial law	142
Kolevatova A. Organizational and methodological problems of accounting for receivables in the enterprise management system	144

Kolisnychenko T. Restaurant business management in the context of innovation development	147
Korniat I., Reveha O. Accounting in the conditions of electronic validation of payment for transport services	148
Kravchenko O. Motivational component in the system of payroll accounting in medical institutions	150
Kriher Yu., Slabadyanik Yu. The role of social networks as a source of information for obtaining audit evidence in performance audit	152
Kulyk V. Development of agricultural enterprises: the use of state support and international donations	155
Laichuk C., Tarasevych H. The place of SDRs in the tax system of Ukraine	158
Lehenchuk S. Basic accounting concepts and domestic accounting theory: problems and ways to improve	161
Loskorikh H., Bordash F.-V. Financial reporting as the main source of information for small businesses: the international aspect	164
Luchyk S., Luchyk V. Cloud Accounting: Benefits and Risks	166
Makarenko I., Fominov R., Puhovkina Yu. Disclosure of climate-oriented information for sustainable development goal 13: challenges and prospects for companies	169
Makarovych V., Izhak S. Features of innovative methods for cost optimization	170
Makarovych V., Virlich Sh. Improving the financial results accounting for transport enterprises	174
Maksymenko D., Liba N. Forecast analysis of the enterprise financial condition	175
Maksymiv Yu. Management and accounting aspects of office equipment disposal	177
Muravskiy V., Pytel S. Prerequisites for rational performance job in remote mode for accounting professionals in emergency situations	178
Nagar P., Tailor R.K. An exploratory case study on performance appraisal - hotel industry, Jaipur Rajasthan	180
Nazarova I. Document as the basis of accounting and information system of settlements with counterparties	180
Ovsiuk N. Financial reporting of economic entities in wartime	183
Oleksich Zh., Horodetska M. European experience of individual income taxation and realities of taxation in Ukraine	186
Orlov I. Influence of digitization processes on accounting	188
Otkalenko O. Accounting for equity and financial results of public sector institutions	191
Panteleev V. Environmental and tax aspects of water management according to the requirements of the EU Accounting Directive	194
Parasiy-Vergunenko I., Tikhonenko V. Analysis of the activity of IT enterprises in Ukraine	196
Plaksienko V. The role of accounting in the "nationalization" of cryptocurrency	199
Popivniak Yu. The problem of choosing software for accounting in small businesses in contemporary business conditions	202

Popova O., Hutsalenko L. The role of management reporting in the economic security of agrarian enterprises	203
Proskurina N., Miacheva K. Fixed assets that being unused during a pandemic: impact on financial statements	205
Psota V. The role of accountants in the context of sustainable development tasks realization	207
Putsenteilo P. The main vectors of accounting development in the digital economy	210
Romankova O., Uraichyk K. Features of accounting and analysis of import transactions	213
Sabov V., Potoki H., Illeish B. Ch. Study of capital structure and profitability of the Hungarian construction industry in regional comparison	218
Sarakhman O. Accounting and taxation of charitable assistance in condition of martial law	219
Sakhno L. Current issues of accounting and audit biological assets	221
Sbekhat F. Kuzub M. The impact of martial law on Ukrainian business	224
Selivanova N. Grounding the choice for the fixed assets depreciation method for the urban electric transport enterprise according to international experience	226
Slyvka Ya. Accounting for non-current assets: the gist and classificatio	231
Smokvina H., Khuat Min Tien. Methods for analysis of a small enterprise financial position based on the balance sheet	234
Stoika N. Strategically oriented enterprise management system, its accounting and analytical support	237
Stoika N., Beite D. Approaches to the interpretation of the loan capital concept	240
Stoika N., Markush N. Inventory accounting in accordance with national (regulations) standards of Ukraine and international accounting standards	242
Suk P. Application of fixed assets depreciation methods for the distribution of pre-paid expenses	245
Tailor R. K., Kumar S. Impact of robotic process automation in supermarkets	247
Tailor R. K., Khan S. Role of RPA in attendance monitoring system and performance management in universities	248
Thalmeine G., Gáspár S., Zéman Z. Modeling of the reporting activities of a crane manufacturing organization	249
Tkachenko N. Issues of labor relations during martial law in Ukraine	250
Tkachenko S., Potyshniak O., Poliakova Ye., Tkachenko V. The use of technical means of collecting, transmitting and processing information in the field of accounting	253
Tovt E., Veres G. Some features of church functioning and management in Hungary	255
Tiutiunnyk S. Features of import taxation	257
Tiutiunnyk Ju. The main provisions for strengthening the capital requirements of banks	260
Fraiman A., Kirsanova V. Developing proposals on the main components of integrated reporting in Ukraine	261

Fiuredi-Fiulep Y., Varkonine Yuhás M. Income accounting in Hungarian and international accounting standards	264
Khomyn P. "Masterpieces" of accounting theory	265
Khorunzhak N. Accounting and analysis in the management of business entities	267
Chabaniuk O., Maksiutenko Yu. The turnover ratio of fixed assets and its impact on the enterprise	270
Chernenko K. Charitable assistance: accounting aspects	272
Shatskova L., Shatskov V. Methodical approach to multicriteria analysis of fixed assets	274
Tailor R. K., Ahuja S. Application of robotic process automation in modern accounting system	277
Shkromyda V. Formation principles of the accounting and analytical support system for the enterprise reputational assets management	278
Shabatyn V., Shpakovych A., Kuzub M. Reporting and the tax code of Ukraine as the main elements in accounting	280
Shurpenkova R. Methodological approaches to reengineering of the enterprise business processes	283
Yurchenko O. Accounting for the business relocation in conditions of martial law	285
Yurchenko O. Features of organizing the labor relations with employees at the enterprise in martial law	289
Yaloveha L., Leha O., Pryidak T. Cost-Volume-Profit Analysis Toolkit	291
Yasyshena V., Doliuk A. Improving approaches to the classification of intangible assets	293

SECTION 2

MODIFICATION OF FINANCIAL RELATIONS DUE TO THE INFLUENCE OF GLOBAL FACTORS AND THE INTENSIFICATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT TASKS

Alekseienko M., Stetsko M. Organizational and legal bases of the banking system in the conditions of large-scale military aggression	296
Bielin V. Institution of International Financial Inequality	298
Vartsaba V. The main aspects of approaches transformation to the formation of local budgets in the war and postwar period	300
Vilchynska N. Impact of inflation risk on the functioning of the dairy industry in Ukraine	303
Vnukova N. Changing the financial and economic relations of Industry 4.0 participants in a special legal period	305
Havrylko P., Tsenkler N. Basic principles of creating the financial potential of the enterprise	306
Herasymenko A. The impact of non-performing bank loans given for industry on certain indicators of banks financial stability	309
Gulyás É., Hajdu T., Reizingerné Ducsai A. ESG indicators in management reports: what is the role of financial institutions?	311

Hura V. Corruption in the global world: causes and consequences	314
Dobrianska N. Financial behavior of households in terms of institutional theory	316
Zaporozhets S. Business strategies of financial institutions in contemporary business conditions	319
Zaslavska O. Cryptocurrency fund as a financial defense component of Ukraine in wartime	321
Kovalenko Yu. Capital market investors: essence and subjects	324
Koibichu V., Kocherezhchenko R. Machine learning tools for forecasting the prices of financial assets	326
Lieka T. Features of direct marketing in insurance	329
Makarovych V., Hanusyn A. Providing factoring services by banking institutions	331
Maksim Györgyné Nagy T. Analysis of public debt based on long time series, trends and forecasts	333
Manukhina M., Tatsii I. Financing the agricultural sector in the face of Russian aggression	335
Minkovych V., Svadeba V. Ukrainian startups: features of development and ways to enter the global market	338
Mulesa E. Socially responsible community in martial law	341
Nikishyna O. Methodical approach to financial monitoring of the national economy sectors sustainable development	343
Oleinikova L. The necessity of developing a concept for the formation of a competitive tax system	346
Pasichnyk Yu. Budget support for the fruit and vegetable processing industry	348
Petkanych M.-V., Horkii I., Minkovych V. Domestic system of public procurement during martial law	351
Poyda-Nosyk N., Bacho R. Financial security of insurance companies in Ukraine under the influence of global factors	354
Poyda-Nosyk N., Chopovdia Z. The development of money laundering industry through the impact of digitalisation	357
Pushak Ya., Trushkina N. Fintech as an effective tool for financial security of economic entities in the digital economy	359
Rudenko M., Hariaha L. Paradigmatic changes in the functioning of financial markets in the modern economy	362
Singh M.K., Sárközy H., Singh S. K., Zéman Z. Impact of Ukraine-Russia war on global trade and development: an empirical study	365
Singh S. K., Sárközy H., Singh M. K. Analysis of European fintech and digitalization sector in current pandemic situation	367
Szemán J., Bozsik S., Süveges G. Digitalisation of the banking sector in Hungary	369
Sysoienko I., Harbar M. Analysis of indicators of sanitary and phytosanitary measures of the world trade organization	370
Sochka K. Post-war recovery of Ukraine's economy: potential sources of financial resources and directions of their allocation	373

Tymchak M., Tymchak V. The impact of fiscal decentralization on financial capacity of united territorial communities: economic and legal aspect	375
Tkachenko N. Mandatory civil liability insurance of land vehicles owners: approaches to tariff regulation	378
Tkachenko O. Success of fintech development and investment volumes: analytical combination	380
Tryhubchenko Ye. Current problems of investment activity in the economy of Ukraine	383
Filatova H., Kostenko O., Rudychenko A. Sovereign wealth funds: transparency and incorporation of sustainable development goals	384
Frolov S., Orlov V. The relationship of the world's stock markets through the prism of the Ukrainian capital market development	386
Furyk I., Vartsaba V. Strategic priorities of local budget policy in the context of decentralization	389
Khutorna M. Value-oriented paradigm for conceptualization of the financial stability	391
Sárközy H., Singh M.K., Singh S. K., Zéman Z. The digital revolution in the financial world: the future challenges of today's changed world	394
Sharma N., Tailor R. K. New trends of e-banking: robotic process automation	396
Süveges G., Bozsik S., Szemán J. Capital adequacy and maturity matching status of Hungarian district heating companies	397
Yakusheva I. Financial security of Ukrainian households	398
Yatsenko I. Constraining and stimulating drivers for effective transformation of the investment segment in the financial sector of Ukraine	400

SECTION 3

INNOVATIVE ECONOMIC DEVELOPMENT IN CONDITIONS OF THE INTEGRATION STRATEGIES IMPLEMENTATION

Alekseyenko L. Tulai O. Applied aspects of the environmental component of business in terms of geolocation of the green economy	403
Bacho R. The impact of the fuel crisis on Ukraine's economy	405
Boida C. Personnel situational management technologies of the enterprise in the conditions of external environment variability	408
Budiakova O. Bioeconomics: innovative development of the economy in conditions of the integration strategies implementation	409
Vdovenko N., Konovalov R. Mechanism of regulation and accounting and analytical support for the development of agricultural and fisheries entities	412
Venher V., Romanovska N., Chyzhevskaya M. Directions of Ukraine's integration into global value chains	414
Hrabar M. The growing role of the digital transformation of tourism in the context of COVID 19 impact	417
Hryhoruk P., Valkova O. Investment attractiveness estimation of Khmelnytsky region by the method of main components	418

Hryhoruk P., Hryhoruk S. Mathematical model for integrated assessment of investment attractiveness of regions	421
Hryhoruk P., Khrushch N. Investment attractiveness of the region as an object of modeling	423
Dykha M. Innovation as a component in the system of sustainable development of the country	426
Diiesperova I. Economic development of enterprises: essence and planning	429
Zhyvko Z., Mihus I., Rodchenko S. Economic security of enterprises: key aspects	431
Zhihmond T., Makhova R. The role of emotional intelligence in SME management	433
Zaverbnyi A. Current problems and opportunities for the development of renewable energy in Ukraine under European integration conditions	435
Kalaitan T., Hrymak O., Kushnir L. International tourism: before and after COVID-19	437
Kish Ye., Barta R. Developing the concept of a tourist cluster in Berehove	441
Koval S. Public-private partnership as a tool for innovative development of health care facilities	443
Kolodiichuk A. Lalakulych M. The mechanism of the state innovative policy for transferring technologies	446
Kozma-Tóth K. An innovative way to supply the new labour-dual training in economics and business studies	449
Kumar K. Development of economic processes utilizing solar energy	451
Lahovska T. The role of development agencies in the implementation of decentralized budgeting integration strategies	452
Morokhovych V., Morokhovych B. Innovative technologies as a factor in improving the efficiency of the hotel industry	454
Nezhyva M. Market experiments: conspiracy and competitive price	456
Nagy Z. A systematic review: principals and steps	459
Ohorodnyk V., Kotyk A. Consensus composition of synergy of socio-economic development substantial participants	459
Pareek R. Tailor R. Robotic process automation in the modern transport sector	461
Potoki H., Bacho R. Strategically possible ways for economic development of territorial communities in Zakarpattia region (on the example of Kosyn TC)	462
Resler M. The impact of business on the economy during the war period	463
Szász L., Bálint Cs., Csala D., Csíki O., Nagy Bálint Zs., Rác B.G. Economic research and data visualization serving the society: the “COVID-19: ROMANIAN ECONOMIC IMPACT MONITOR” project	465
Salo I. Formation of food market capacity in Ukraine	468
Sotáková K. Managing the motivation of human capital in a company by knowing their needs	470
Srivastava P. A Spectrum of Community based Tourism Analytics concerned with Chikankari industry, Lucknow, India	472
Srivastava P. K. Indian integrated organic farming systems: concept, examples and success stories	472

Tailor R. K., Khatri S. Digitalisation of transport: advantages and challenges ahead	474
Cherep A., Voronkova V. System analysis conceptualization of new business models	475
Cherep O., Dashko I. Principles and legal support of digitalization of Ukraine's economy	478
Cherkasova S. Sustainable development components of enterprises as a basis for ensuring their economic security in terms of innovative changes	480
Cherleniak I. Degradation challenges for innovation potential of the national economy branches in Ukraine	483
Chubar O. The potential of the territorial community: the essence and approaches to classification	485
Yurynets Z., Yurynets R. Socio-psychological climate of youth startup teams in terms of innovative development	488
Viteiz-Durhula Yu., Potoki L. Healthcare innovation	490
Sabone Berta O., Barabasne Karpati D., Oroszne Ilchik B., Nagy A. Where to go next? Which way to choose?" - experience of digital education on the example of Szabolcs-Szatmár-Bereg region	491
Sevles-Tovt A. Origin and management of negative consequences of tourism in Hungarian national parks	493

Ніна ПОЙДА-НОСИК

д. е. н., професор

професор кафедри обліку і аудиту

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

м. Берегове, Україна

Роберт БАЧО

д. е. н., професор

завідувач кафедри обліку і аудиту

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

м. Берегове, Україна

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНИХ ЧИННИКІВ

Головною функцією страхування є захист фізичних та юридичних осіб від ймовірних збитків у разі настання страхових подій. Водночас страхові компанії підпадають під потенційний негативний вплив ризиків, які можуть загрожувати їх платоспроможності та мати негативні наслідки для споживачів послуг страхування. Саме впевненість споживачів у надійності страхової компанії є однією з основних засад розвитку страхового ринку. Проте, на сьогоднішній день, розвиток ринку та фінансова безпека страховиків знаходиться під впливом ряду загроз внаслідок геополітичних, військових ризиків, та особливо ризиків кібератак. Так, тільки прогнозовані збитки галузі від спеціальних видів страхування та перестраховування від війни в Україні очікуються в діапазоні від \$13 млрд до понад \$23 млрд [1]. Важливість проблеми кібератак підкреслена звітом Niscox Cyber Readiness Report 2022 року, згідно якого понад 87% компаній із 5 тис. опитаних оцінили кібератаку як загрозу №1 для свого бізнесу. Серед страховиків та інших фінансових установ 56,8% були піддані у 2022 році як мінімум одній кібератаці, а 20% компаній у восьми країнах заявили, що кібератака зробила їх неплатоспроможними [2].

Розвиток українського страхового ринку також стримує ряд факторів, серед яких наявні проблеми з платоспроможністю та ліквідністю страховиків, низький рівень управління ризиками та корпоративного управління тощо. Усе це робить ринок непрозорим та неконкурентним. Як звітує НБУ у [3], протягом 2013–2018 років деякі великі страхові групи, зокрема AEGON, AXA, SEB, AIG і HDI, вийшли з України, у тому числі через недобросовісну конкуренцію на ринку.

Кількість страхових компаній, як і комерційних банків, упродовж останніх тринадцяти років постійно зменшувалася. Так, якщо у 2008 році в Україні діяло 469 СК, в т.ч. 396 у сфері ризикового страхування та 73 у сфері страхування життя, то на кінець 2021 року загальна кількість страховиків склала 169 із відповідним розподілом 152 (non-life) та 20 (life). Таким чином, із ринку за цей період часу вибуло 300 компаній, що складає майже 64% від їх кількості у 2008 році.

Зі зменшенням кількості страховиків в Україні водночас спостерігається зростання концентрації страхового ринку. Так, за даними НКФП [4], якщо на ТОП-10 страховиків у галузі страхування життя у 2009 році припадало 80,9% ринку, то у 2019 році – 96,7%. У ризиковому сегменті страхування ці цифри за відповідні роки складають 29,3% та 37,9%. Ріст концентрації ринку призводить до поступового скорочення учасників ринку та посилення домінування великих гравців на ринку, які в кінцевому рахунку можуть суттєво деформувати політику формування страхових тарифів [5].

В Україні ринок страхування є незначним за обсягом активів та за рівнем споживання страхових послуг. Показник проникнення (Insurance Penetration ratio), що визначається як співвідношення обсягу залучених страхових премій до ВВП, має тенденцію до постійного зниження. Так, якщо у 2008 році він становив 2,53%, то на кінець 2020 року - 1,08%. Для порівняння, у Європі – 5,0%, в середньому у світі – 6,1%. Лідерами за цим показником страхування у світі є Великобританія, Японія та Франція [5]. Темпи зміни тенденційних показників проникнення та щільності страхування, подані на рис.1, демонструють спадну тенденцію, починаючи з 2016-го року. І навпаки – зростання рівня валових виплат. Особливо різко ці показники погіршилися у 2020-му році відносно 2019-го.

Рисунок 1 - Темпи зміни показників рівня проникнення, щільності страхування та рівня страхових виплат в Україні протягом 2011-2020 рр.*

*Джерело: складено і розраховано за даними звітів НКФП, НБУ та Мінфіну.

Дослідження прибутковості активів (ROA) та власного капіталу (ROE) страховиків за період 2011-2020 роки показало, що СК у сфері загального ризикового страхування мали найвищу прибутковість як активів, так і власного капіталу протягом 2011-2014 років. У наступні роки високий рівень прибутковості вдалося зберегти тільки компаніям у сфері страхування життя. Ця тенденція є закономірною на фоні високих темпів приросту активів лайфових страховиків (148%), зменшення долі власного капіталу в пасивах (до 18%) та

зростання чистого прибутку на 312% за весь період при одночасному його зниженні на 79% у СК «non-life».

Новий Закон України "Про страхування" від 18.11.2021 р. № 1909-IX, який набрав чинності із 19.12.2021 року й уводиться в дію із 01.01.2024 року, по суті змінює цілий спектр вимог до ліцензування страховиків, оцінки їх платоспроможності та ліквідності, корпоративного управління й управління ризиками [6]. Так, зокрема закон установлює диференційований підхід до мінімального розміру статутного капіталу страховиків: 32 млн грн для страховиків non-life та 48 млн грн - для компаній зі страхування життя, страховиків із ліцензією на класи страхування відповідальності, кредитів, поруки та на здійснення діяльності з перестраховання. Крім того, страхові компанії зможуть отримувати всього одну ліцензію замість цілої низки на кожен окремий вид послуг. Враховуючи міжнародну практику, НБУ перейде від ліцензування окремих видів страхування до ліцензування за класами. Зокрема, законом виділено 5 класів страхування життя (life) та 18 класів за напрямом non-life-страхування. Страховики при цьому зможуть змінювати обсяг ліцензії - додавати нові класи або ж навпаки звужувати обсяг ліцензії.

Отже, можна констатувати, що основними тенденціями на страховому ринку України є зменшення кількості страховиків, посилення вимог з боку регулятора, зростання впливу глобальних факторів на рівень прибутковості компаній. Загрози та ризики, які мають місце для фінансової безпеки страховиків, випливають із ринкових умов, геополітичних факторів, особливостей регулювання їх діяльності та побудови системи корпоративного управління.

Список використаних інформаційних джерел

1. Збитки галузі страхування та перестраховання від війни в Україні можуть перевищити \$20 млрд. URL: <https://forinsurer.com/news/22/04/22/41160> (дата звернення: 24.05.2022).
2. Hiscox Cyber Readiness Report 2022. URL: <https://www.hiscoxgroup.com/cyber-readiness> (дата звернення: 24.05.2022).
3. Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні : НБУ (квітень, 2020). URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4 (дата звернення: 24.05.2022).
4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : веб-сайт. URL: <https://www.nfp.gov.ua> (дата звернення: 24.05.2022).
5. Poyda-Nosyk N. N., Bacho R. J., Vdovenko N. M. Comparative characteristic of development trends in the Polish and Ukrainian insurance markets: conclusions for Ukraine. Науковий вісник Полісся. 2017. № 3 (11). Ч. 1. С. 92–98.
6. Кирильчук М. Страхові компанії працюватимуть за новим Законом із 2024 року. URL: https://buh.ligazakon.net/news/208279_strakhov-kompan-pratsyuvatimut-za-novim-zakonom-z-2024-roku (дата звернення: 24.05.2022).

Наукове видання

**ВПЛИВ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНИХ
ПРОЦЕСІВ**

Матеріали

**III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю Закарпатського
угорського інституту імені Ференца Ракоці II**

м. Берегове, 15 червня 2022 р.

Tudományos kiadvány

**A SZÁMVITEL ÉS PÉNZÜGY TUDOMÁNYOK HATÁSA A GAZDASÁGI
FOLYAMATOK FEJLŐDÉSÉRE**

**II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola fennállásának 25. évfordulója alkalmából rendezett
III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia tudományos munkái**

Beregszász, 2022. június 15.

Scientific publication

**THE IMPACT OF ACCOUNTING AND FINANCE ON THE DEVELOPMENT OF
ECONOMIC PROCESSES**

**Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference
Dedicated to the 25th Anniversary of Ferenc Rakoczi II Transcarpathian
Hungarian College of Higher Education**

Berehove, June 15, 2022

ISBN 978-617-7798-95-7

Збірник містить тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів» з досліджень впливу обліково-фінансових механізмів на розвиток економічних процесів в умовах дії глобальних чинників.

УДК 336+657 (063)

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Технічний редактор:
Макарович Вікторія Костянтинівна

Відповідальний за випуск:
Бачо Роберт Йосипович

Формат 60*84/16. Папір офс.
Гарнітура Times New Roman. Друк циф.
Ум.друк.арк.: 28,88. Обл.-вид. арк.: 38,1
Наклад 30 прим.

Видавництво «ФОП Сабов А.М.».
м. Ужгород, вул. Університетська, 21/220.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4855 від 25.02.2015 р.
Друк: ФОП Сабов А.М., тел. 099-315-00-93